

Квета Мороховічова Цвик
Любовны періпетіі

Сполок русиньскых писателів Словеньска
Пряшів 2014

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR –
program Kultúra národnostných menšín 2014.

Publikácia podporená tvorivým štipendiom Literárneho fondu SR.

© Kvetta Morochovičová Cvyk
L'úbostné peripetie

Redakcia a jazyková úprava: PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD.
© Frontispice navrhol: Peter Galvánek
© Technický redaktor a grafická úprava: Mgr. Tomáš Ličák
© Vydavateľ: Spolok rusínskych spisovateľov Slovenska, 2014

Všetky práva sú vyhradené.

Nijaká časť tejto knihy sa nesmie rozširovať bez písomného
súhlasu majiteľov autorských práv.

Prvé vydanie.

МОТТО:

Квитайте
с життям
і переліт над життям!
Квітка Морочовичова!
Квітка Валентова!
2010

Венованя перевзяте з книжки Переліт над життям
авторкы, геречкы Соні Валентовой. Автоґраміада 6.
11. 2010. Інхеба, Книжковий ярмарок Бібліотека 2010,
Братіслава.

Venovanie prevzaté z knihy Prelet nad životom
autorky, herečky Soni Valentovej. Autogramiáda 6. 11. 2010.
Incheba, Knižný veľtrh Bibliotéka 2010, Bratislava.

I. СОЛОДКЕ СПОМИНАНЯ

Верьбiana носталгія

Верьба молодости
росла коло лавкы,
зелена, кошата,
пила воду з рікы.

Залюбенці під нёв
нераз ранде мали,
вшитко їй повіли,
што на сердцю мали.

Бо дуплава верьба
знать слово тримати,
сповідь залюбених
не любить скламати.

Кідь місячок світив,
закрыла їх твари,
жебы не відіти
як ся цілювали.

Верьба коло лавкы
вже спорохнавіла,
в споминках зістало,
же ту колись была.

Ой, верьбонько, верьбо,
вже-сь своє оджыла,
сповіді і жалі
зо собов єсь взяла.

Любость і зрада

Взяв єсь мі сердце,
взяв думаня,
взяв єсь мі душу,
моє спаня.
Десь був, Іване,
десь побывав,
кідь мій зелений
вінок
другый брав?..

Осудова

До кінця живота
буду лем плакати –
на страчену ласку
з болём споминати.

До кінця живота
вже лем із слызами
буду споминати –
як то было з нами.

Ці то была ласка,
што осудовов ї звуть
або лем вспланутя,
было, а вже го ніт.

За штиридцять років
не было той днины,
жебы-м не думала
на тоты години.

Хоць їх было мало,
быв то час прекрасный
і без цілованя
были сьме барз щастны.

Што сьме были сполу,
велё ся не стало,

міцно силне путо
нас к собі тягало.

По так довгім часі
многе ся змінило,
но ласка є вічна –
ай з нашов так было.

Было і так буде
до сконаня світа,
хоць тебе вже ту ніт,
зо мнов жыєш і ты.

В моім сердцю, мыслях,
частых споминанях,
твій образ не блідне
ангелы го хранять.

Была осудова,
в писмах захована,
любость в моім сердцю
про мого Івана.

Бывають нелем літні ласкы

Зима была така тріскуча –
аж слызы тягало з очей.
Під ногами скрипіли
крокы нашой ласкы
крегонькой, молоденькой
што ся кыршить
і од найємнішого дотыку.

Зима была така акуратна
біла, холодна – наша, русиньска.
Зогривала нас любовсть
што праві зачала іскрити
жебы запалила вогні
в наших сердцах.

Зима была справды тріскуча
ніт ся што чудовати
же од тілького холоду
і ласка зістала холоднов.
Выхолодніла скоріше,
як стигла роздухати зародок
красного, горячого чутя.

Зимушня ласка

Была чістенька, як
снігова „влочка“
Была гладенька, як
дітины ручка
Была любезна, як
соколя миле
Была крегонька, як
яєчко біле
Была ...
але уж ей ніт
Ростопила ся
на горячім лиці
красной дівкы Анці

Ласка і попіль

Любили ся так,
же аж вогню
давало.
А вгень спалить вшытко,
ай ласку.
Згоріла до тла.
З попілью лем
птах Фенікс встав,
што в байній країні
колиська літав.
Так є.
Так.
Ласкы уж нїт.
Згоріла на мак.

Як цвіт черешні

Сивый волос голов крыє,
но душа ся міцнов чує.
Сердце хворе, але любить,
свою ласку барз голубить.

Осудова ласка, Йване,
як черешня в маю цвине.
Грає фарбами як дуга,
привітати хоче друга.

Довго зріла осудова –
даскілько десятков років.
Не застигла ся вознести,
на гріб треба квіткы нести.

Свічка горить, но раз згасне,
каждый має свій час, ясне.
Іванова вже загасла,
ці знав, же го чекать ласка?

Хворота му надій взяла,
вшытко, што му было міле.
Не дізнав ся, же ту, дома,
чекало го штось преміле.

Дівча, што го все любило,
писемка выписовало,

чекало на шлюбний перстінь
но ніґда го не дістало.

Ах, осудова любости,
чом єсь крута, без мілости,
чом двом сердцям не даш жыти
жебы ся могли любити?

Маёва співанка

Ласко моя, ласко,
чом єсь неласкава,
чом ты моє сердце
так міцно скламала.

А моє серденько
плаче од болести,
по ночах ся трапить,
тужить по любости.

Любость не вымолиш.
З ласками є то так:
Кідь ся сама зродить,
є то Божый зазрак.

А што є од Бога
треба сохраняти,
ёго щіры дары
з покоров прияти.

Ніч не є лем чорне,
ани цалком біле,
сама любость без слыз
тыж не є то праве.

Любости, любости,
чом тя не є доста,

жебы ся любили
вшыткы до сытости.

Дожычме каждому
красу блажености,
живот пережытый
в найкрасшій любости.

Выкраджены́й поклад

Писма, писма, писма,
слабо-м вас стражила,
в шуфладці цінностей
єм не захранила.

Тоты красны слова,
што мі любый писав,
вже нігда не возьму
до рук ёго писма.

Хотіла єм теперь
на світло їх дати,
няй і другы відяць,
як мож любовати.

Як мож мілым словом
дівча потішыти,
до ёго серденька
любов засадити.

Жебы цілый жылот
красно росквітала,
цвила, пахла вшыткым,
не переставала.

Любити, любити
навсе, ціле жытя,

поставити хыжу,
виховати дітя.

Но є міджі нами
і зла рука світа,
натягла пазуры
знівочіла квітя.

Писма, писма, писма,
уж вас не увіджу,
машлічку ружову
нігда не погладжу.

Любий

Холем у помыслах
будь зо мнов.
Будь моїм світлом,
будь і тмов.

Прийдь за мнов до
моїх снів,
няй снию, штось мі
не повів.

Будь зо мнов, прошу,
любый мій,
легше прожью
звышны дні.

Каждый день пишу
рядок стишка,
час вже натігать
долони.

У саді співають цливо
пташка,
коштує плоды
восени.

Тайны выходять
на світло боже,

із каждым днём
смутніше є.

Тішить ня, же єм ті
ближе,
є так, мій любый,
сердце моє.

Плач над розоллятым молоком 1

Мала-м крічати:
Люблю го!!!
Мала-м оддати ся
за нёго.
Мала-м сміліше
йти за ним,
мала-м одыйти
жыти з ним.

Мав єм крічати:
Люблю ї!!!
Мав єм хранити
любость к ній.
Мав єм частіше
йти за нёв.
Мав єм ї взяти
із собов.

Плач над розоллятым молоком 2

(Што зістало по роках?)

Є ту іщі море
неконечного часу.
Но ани тот не направить
хыбы молодости.
Не верне залюбеным невинность,
призначну боязливость
і колишню красу.
Ани море соленого часу...

Фарэбны сны

Гласкаш ня
мягкым поглядом.
Позераш на ня ніжно,
ай зо страхом.
В твоіх очах
є надале тот самы
просебный погляд.
Доколи?

Дотулив есь ся
опаком руки
мого лица.
Хотіла-м вложить
свою руку
до твоёй долони
рука зістала на пів пути.
Як інакше,
лем в мышленках.
Єм збабела?
Тота чаровна хвіля ся вже
нігда не верне...

Дотулив есь ся ня
опаком руки
а твоі очі прогварили.
Доповів есь вшытко.
Поглядом.
Знам то, не выкручай ся.

Сляч 2010

Чаровны
слячаньскы стежки.
Од готеловых об'ектiв
на горбку
втiкають
на вшиткы боки
лiсопарку.
Лем една стежка
веде iд скульптурi
што є квітками
обята
поезiїв наскрiзь
просякнута.
Рiвна стоiть як ялiця,
красна в парку то дiвiця
до зелена облечена
патiнов часу позначена -
Марiна.
Сладковiчова Марiна.
Час великих ласок
час штудентських ласок,
осудовых ласок
припоминать.

Шкода слов

Лем єден ня колись
кiткiв
называв.
Другий сi ня
i без кiткы
за жену
взяв.
Взяв i пiшов.
Шкода слов.

Быв такой час

Змерькать ся,
а місяць ні а ні
выйти із під перины
і посвітити
молодым
на їх невини.
Ласка ганьблива
любить ся
сховати.
Боже,
(ты найліпше
знаєш)
мені ся так
хотіло тогды
ціловати.

Поматурітна ремінісценція

*(Што память сохранила - в тім
є краса і сила)*

Усміхала ся белавыма очіма.
Лем так, злегонька.
Не так клокотаво,
але потихы.
Но каждов буньков твари.
Сміяла ся од сердця,
наша сокласніця – Анця.

Усмів – то была її девіза.
Усмів – то была її збрань.
Усмів – то была її красота.
Усмів – то была її ідентіта.

Про тот чаровный усмів
не мож і было не любити.
Вшыткы сьме і любили.
Вшыткы хлопці із нёв ходити
хотіли.

~ ~ ~ ~ ~

Стрітили сьме ся
лем так, бо
нагода так хотіла,
жебы дві душы

хоцьлем на час
споїла.

І по роках усмівать ся
красныма белавыма очіма.
Таку і люблю і днесь
і буду любіти
докы буду жыти.

За її красу,
за її доброту,
за її усмівавай
поцілунок
бо то найгартшый,
найдорогшый
дарунок.

Доджано

(Памятка усобных 2013)

Міліоны доджовых капок
принесли мі поздравліня
із родных
кончін.
Далеко є домів.
Вшыткы ласкы добігли
до ціля.
Єдны дыхчаты,
другы хвачут дых,
дакотры уж другый.

Віртуальный світ
руку мі подає.
В траві глядам колишні
трепотаня.
Мої тужбы.
Мої слызы.
Мої хотіня.

Доджовов водов
вмыю собі очі
і душу.

Із своїма смуткамі
не є-м сама.
І другы чекають

на чудеса.
Може і на ласку...

Восінь повнить потічки
і студнички,
а ріка слыз тече
і тече.
Бо днесь ай небо
плаче.

Володя і перша ласка

Квітя, квітка,
квіточка.
Ты моя
ластівочка.
Жадна в цілім
шырім світі
не ровінь твоїй
красоті.

„Я ї люблю,
дїду,
і буду любити,
поки буду жыти“.

„Володьку, внуку мій,
тото є ласкы
неспокій“, -

прогварив дїдо,
аж му в роті
піпка згасла.
А в руках, што
клепав косу,
восла праскла.

~ ~ ~ ~ ~

„Боже знаміня!“
Таке было дїдове

думаня.
„І моя перша ласка,
(дале медітує)
была така оканя.
Красна, краска
мого світа, моя
Красуня“.

Одпусткы в Гостовіцях

Єдиный танець,
пару слов.
Я не забыла,
він забыв ...

Навсе.
Стратив ся.
Одышов.

Боже,
який міленькый,
прекрасный
быв.

Крута любовть

Вже не повіш,
Вже не повім,
ці ня щі любиш,
ці тя щі люблю.
Без розлучіня есь одышов.
Як мам тепер жыти?
Хтось третій взяв
наш осуд до своїх рук,
і не доволив нам
ведно быти.

Носталгія

Ой, ласко, ласко...
Вічна, феноменална,
спаніла.
Де-сь ся поділа?
Ты, што колиська
вже
при мотылім
дотыку тіл
есь трепотіла,
і горіла...

Подобы любовти

Люблю свій край.
Люблю ёго верьхы
і долины.
Люблю, і смучу
зарівно.
Вни суть там,
а я ту –
гварю рівно.

Дома лісы,
співы птахів,
деяка звірина.
Мої ласкы:
студничкы і
потічкы в
долинах.

Модерный світ – то
достаток вшытого.
Дає людём крыла і
комфортне бываня.
Но без зеленой травы,
без лучных квіточок,
потячого співаня.

Люблю свій край,
маю го в серцю.

Вочі памятають
фарбы од выдумкы світа.
В саді няньковім
грушкы, сливкы, планчата...
Бандурок повна
пивніця.

Протиклады

Плаваня у плитках
водах.
Выбераный словник,
міський животный штіл.
Ід тому пыха –
твоя істота.

Про мене была
вылагода
мочіти ногы
в потічку –
валальска то
шпеціаліта.

II. МІЛЫ ДРІБНОСТИ

Споминка 1

Смачна, як молоко,
крегка, як павучіна.
Чіста, як Слово Боже.
Ласка, што ся зачінаць...

Парадоксы

Не ем я дівча
на єдну сезону.
Котрого я люблю,
не люблю ся ёму.

Незабудкы

Суть красны,
суть ласкавы,
суть спокусливы,
суть чаровны,
суть приповідковы
твої очі
незабудковой фарбы.
Будуть ня переслідовати
до кінця жывота.

Не докажу перед нима
втечі.
Властно, ани не хочу...

Мілосердна лож

Гварив, же ї любить
а
словом любость
закрывав свою
інакшость.
Пакость.

Вопрос

Ці мож жыти,
не любити?
Мож любити,
а не жыти?

Молитва Афродіти

Любила-м,
люблю і все
любити буду.

Такі мої
літа.
Були, суть і
будуть
до сконання
 світа.
Амінь.

Любовні сентенції

Любов, то сила.
Вна малює лице
до краси,
што росцвила.

Де не є любого,
щірого обятя,
там не є іскра, світло,
повнокровне жытя.

Любов – то сила.
Хворых вылічить.
Смутным дає
крыла.

Чом?

Чом є на світї
ласка.
Кідь є така,
яка є.
Єдным бере,
другым дає.

Споминка 2

Довга ніч,
коротке спаня.
Таке было
і наше
любованя.

Тепло і Зима

Ласка бывать
ай неласкава.
Єдна страна любить,
друга холодом
завяла.

~ ~ ~ ~ ~

Тепло, не Зима.
Із тых двох
нігда не буде
пара ладна.

Споминка 3

Боже!

Ці лем
міленький,
любезный,
прекрасный
быв.

Не ріс про
мене.
У світ
пішов.
Зістала
споминка.
Про мене є
тов
найкрасшов.

Реміза

Дівка
без
грудей,
як хлоп
без
плечей.

Кідь є так,
жадна хыба.
Хоцьлем ся їм
не стане
з вочей.

Медітація

Властна слыза
солена.
А чуджа,
лем мокра.
Ласка своя
солodka,
хоць колись і
терьпка.
Чуджа ласка,
як без смаку їда.
Лем така – нияка.
Хоцьяка і
плытка.

~ ~ ~ ~ ~

Своє є мілене.
І терьпке любене.
Чудже ся нам видить,
немастне, несолене.

Заслюбенины

Ани слюбный
перстінь,
ани памятну
дрібность –
даяку доброту
не дав свой
выволеній
пышный паробок
за її красоту.

~ ~ ~ ~ ~

„Пыха - порожнинов дыхать.“

Великдень ласкы

Конець тыждня.
Пятніця.
Люблю тот
день.
Ту красота
любости
зачінаць ся.

З присмаком літа

Ласка має
фарбу дугы.
Пахне квітками і
зілём.
Смакує як
хлібець з маслом,
потертый медовым
пластом.

Вшытко є так, як має быти

Начісто ем ся вышїняла¹
з пінязей.
В сердцю тыж не зістало
ани крохтя
ласкы.

На небі звiзды
світять і
сонце гріє по старому.
На полю наливають ся
колоскы.

¹ Вышїняти ся (фразеологізм села Пчолине спосный з не-
достатком фiнанцій); адекватне слов.: mať suchoty.

III. ЛЮБОВНЫ ПЕРІПЕТІЇ

Што є ласка?

То є цукерь і сіль
до колача,
з котрого одідаєме
цілий живот.

То суть мотылики,
што нам літають
коло пупка,
і в підбрішку.

Є то ай погладжіня,
ай обятя,
при котрім ся затрясе
земля під ногами.

А є то ай болесьть,
ай смуток,
ай чувство будучой
розлуки.

Што є ласка?

Любовны періпетії

Любов
не має дефініцію,
Вна просто
є.
Слободно,
як зелена важка
над водов,
політує.
Прийде, коли хоче
одыйде, коли хоче.
Так то є.
Потішить,
і зармутити
знає.
Квітку по квітці,
як пчолка на луці –
цілує.
І така, і сяка
быває.
Любов, факт,
не має дефініцію.
Вна просто
є.
А має нас
вшитких
на гаку.

Кідь є ласка неласкава

При тім потічку, при тім нашім,
де верьбы пиють воду,
бісїдовала міла з мілым,
ці найдуть в собі згоду.

Бо днешні ласкы не барз тримлять
до послїднёго скону.
Люблять ся фрышно, люблять ся курто,
вірїти не є кому.

А може предцїк настане зміна
і ласкам світне на ліпшы часы.
В молодых сердцах загорить любовь
на хосен дїтём і внукам нашым.

Сердце в павучині

Стрїтили ся два голубкы –
він і вна.
Як малы,
залюбили ся до себе.
Не было їм пары.

Омотав він її душу
од першой години,
як павук бідненьку муху
до той павучіны.

Любили ся він і она,
часом ся розышли.
На здобытя скушеностей:
то мали на мысли.

Душа дївки ся трепоче
як в поросї пташка.
Муха вже нашла свій покій
скончіла ся тряшка.

Дївка чекать на мілого,
письмо не приходить.
Замотана душа терпить,
хто ї выслободить?

Сердце рокы чекать ласку.
Прийде якась зміна?
Прінца все нїт, зістала
лем, сама павучіна.

Муж і жена

Ты-сь чужий муж,
а я єм чужа жена.
Же сьме сі близкы,
вже знам цілу
вічність.
Знаш то і ты – наісто!
Ай кідь собі зохабляш
задні дверьці.
Як бы втечі,
перед давно
виявленов
правдов.

Гварять ї ай чудо чуд

Ласка.
Солодка і
гірка.
Небесна і
поземска.
Ласка -
чудо чуд.
Не вхопиш ї
до своїх рук.
Не вхопиш до рук.

Не вхопиш і
не спуташ ї.
Вна плавать
 світом,
любить ся з
вітром
постоїть лем там
де любо її.

Новодобый вітязь

Він ї не любив.
Він ї лем хотїв.
Мати.
Як свій маєток хосновати.
Выперь кошулю.
Дай мі їсти.
А де там речі о любости.
Та нач ті діти,
нано глупа.
Не маш роботы?
Чом-сь така тупа!?

Карьєра, успіх, то днесь девіза.
Лем днесь жыєме, днесь путуєме.
Завтра не буде жадна репріза.

А діти?
Най їх другы мають!

~ ~ ~ ~ ~

І такы днесь герої
бывають.

Маёвы рана

Рана суть тихы, співавы.
І болячі.
День провіднів.
Потячій хор вже добру хвілю
продукуе
свою ранішню увертуру.
Ты ся пробуджаш
з болём,
но нелем на душі.
Бо рокы ся підписали
і під твою тілесну
„схранку“.
...же найтяжшый є першый крок, –
жартовали в купелях.
Выкоч рівно до другога
- жартую я.
Лем не одкрывай перед людми
зрана своє сердце.
Бо можуть наплювати
на ёго отвореность
і доброту.
Рана суть тихы, співавы,
і болячі...

Рівновага

Світ є дуалістичний –
так єсь то повів нераз.
Як такий ґеній минулых час.
Памяташ?

Є світло дня, а вночі тма,
є зима і тепло тыж,
є краса і брыдота,
зло сі тыж з добром не сплетеш.

Є муж і жена,
бо світ є дуалістичний.
І тот наш: ты і я,
як тоты выгнаны з рая.

Сновы рядкы

Хочу быти пахом
покошеной травы,
лем так зломлю замкы
твоей
бастілы.

Знести ся, летіти
хочу на край
світа,
вылічіти сердце
од болячок
літа.

Тужу быти дома,
там, де зелено
є,
вірю, же ня вітрик
ку своїм завіє.

Сничок ня там несе
як на крылах
важкы,
легко ся вознесу,
ай ноги суть
легкы.

Бессонне спаня

Зась є ту.
Ніч.
Тиха,
зоряна,
смутна.
Лем спаня
не приходить.
Солодке спаня
має зась в планї
мешканя.

... а навсе

Перша любов не має
алтернатіву.
Перша любов знає лем
дефінітиву.
Пригорщі ніжности,
кошичок солодкости,
повны очі невербалной
комунікатівности.
Там, де перша любов
зъявить ся,
навколо поезія росте.
Хто любив, тот знає
же є ту про каждого:
раз і навсе.

Північна одісея

Краса бабяного літа.
На многая, благая літа!
Іван Анцю полюбив,
звізды з неба
прислюбив.
О півночі циганила,
же йде копривы
нарвати.
Ростужена, розъярена
вышла ласку в тмі
стрічати.

Ласку слюбив
на рандеву.
Призабыв...

Помылена, заганьбена,
заплакана, нелюбена.
Вернула ся до обыстя
у нічну годину.

Бабяче літо
вже дозріло.
Роспало ся на
паздїря.
Перетяло
чутя ласкы,
чекать
смутну днину.

Ніч і день

Кошулька легонька
попід брішок млоїть,
звізды ся трепотять,
а ніч ся дня боїть.

Ласка, што ся родить
грїє коло сердця.
Почуткы суть красны,
ніч скорочує ся.

Любость є крегонька,
вночі має силу.
На світлі дня не кождому
лучны квітки цвинуть.

Ніч – як приповідка.
Жаль там бывать зрідка.
День з ночов ся мінить,
хто їм є за свідка?

Ніч має чаро й міц,
день рісує красу до скіц.

День і ніч,
ніч і день.
Мушу кончіти,
бо ся ближить полудень.

Поезія і проза –
сестры властны.
Із нима є живот,
досправды, прекрасный.

Гуселькы

Заскрипіли, заплакали,
тай заграли.
На ґаздівскім
дворї
молодіця не
тішить ся,
же йдуть
спросотарї.

Тішать ся лем
нянько, мати,
бо йдуть дівку
оддавати.
Выбрали ї
богатого
то ніч, же
нелюбеного.

Гуселькы, гуселькы,
ґрайте, ґрайте...
Любость до обыстя

причаруйте.
Няй буде весела
молодіця.
А ласка няй крашлить
її лица.

Жыва вода што надій дає
(Памятці Івана Цимы)

Ратьків студник
заріс.
Може спить.
Прийде віла спаніла,
та го збудить.

Хто го вычістить?

Замулений, занешений
листём,
хранить жыву воду.
Ой, коли я ід тобі,
мій студничку, моя спасо,
піду...

Жывов водов
вочі помачати,
з твари, із рук
болесть позмывати.

Чістой, праменистой
воды ся
напити,
на час літніх ласок
в добрім
спомянути.

Ратьків студник
дає силу
хвороту здолати
немогучім, безнадійным,
зась помагать
встати.

~ ~ ~ ~ ~

Росповіді о водах
із студників
то жыва памятка
на наших предків.

Вшитко є у звїздах

Болесть є
індівідуална.
Каждого болить
по свому.

І смерть має свої
мореси.
Із справедливостєв
небарз ся
камаратить.

Вмерать ся і на
ласку.
Хтось – же ї
не є,
другый – же ї є
мало,
далшый – же ї є
велє

Як нам смертелным быти,
феномену
ласкы і смерти
порозуміти?

Лем звїзды вшитко
знають.

О своїй правді
мовчать.
О своїй правді
не бісїдують.

Ночны монолоґы

О любости вже-м
повіла дость.
Но любости ніґда
не є дость.

Наша баба ай
перко на дворї
двигла.
Ніч не сміє
пропасти – гварила.
Вшитко на своїм
дворї
любила.

Ід кождїй траві,
ід кождїй курці
із ласков
пригварити ся
знала.

Їжак є ужыточне
звіря.
Хоць вколе,
любиме го
таков колячов
любостёв.

Гласкаєме го
лем поглядом.
Бо він, справды, колячій
як тот...
- ах, радше го
не споминати –
колись дівці
присягав
же ї буде барз
любити...

Любость ся легко
слюбує,
тяжше ся слюб
дотримує

Вшыткы о тім
знаме своє.

Шелестіня

Зашелестіло.
Не листя на планці
під воблаком.
Зашелестіло
коло седця.
Треба привыкати
на новы ласкы.
Білый плац,
а коло шыї
фонендоскоп.
Красшы суть вже лем
пацеркы із ружаніну.
В шістдесятці
не выбераш.
В шістдесятці
береш, што ся нукать.

Шелест.
Яке міле слово, а
холодом од нёго
тягне.

Сердце моє.
Ласка моя.
Любость моя,
ропелехана...

Восени
сухе листя падають...
Вітрик ся з ним грає
до сьтоти.
Чути шелест
на пути до
вічности.

Аліас

Ласка,
любов,
любость, ці
любезность.
То суть красны слова.
Жыють з нами,
суть ту про нас.
Крутять ся довкола.
Каждый хоче выявити
почуткы по свому.
Залежить іщі од того,
хто, коли і кому.

Сиротська ласка

Кідь єсь ї зажив,
знаш о чім є реч.
Кідь єсь ї не зазнав,
та ся не спереч.

Фалат хліба,
повна миска:
„На, дітино,
хоць лем днеська.“
Завтра хто знає
як буде.
Хто твою головку
приголубить.

3 Божов помочов

Моє тіло,
помарніло.
Волося мі
посивіло.
А очі?
Як каламутна
вода
по доджу
вночі.

Де мої
белавы очі?

Де ся поділо
природы діло?

Краса, краса, де-сь?
Де-сь діла ся?
Вытратила ся.
Лем ласка іщі
з Божов помочов
тримать ся.

Потіха

Любов ід дїтині
чіста як слыза,
што з ока
як вода з переллятого
студника
плыне і плыне.

Любов дїтины
то
найупрімнішый,
нефалшованый
дарунок
до родины.

Дїтиньскый плач,
то великый
на ласку
тлумач.

В потічку слыз
зашіфрована
одданость і
доброта.
Поцукреный,
посолений,
ванілков придобреный
колач.

Дітина і добро.
Добро і дітина.
То як нерозлучны
двійнята, што
мала мати:
дівку і сына.

Любов над вшиткым
взяла верх.
Принесла потіху,
звіязила.
Мати має ласку
дівки і сына.

... ай так нелюбена

... буду тя любити,
кідь ся будеш веце
вызлікати...

Послухала.

З руменцём на
лиці,
з гусячов скоров
на тілі
стояла там
вызлечена
до шпіку кости
заганьбена...

Ай так нелюбена.

Душа вболена,
невинна,
на марны фалаткы
поторгана.
Сердце терпить,
коле ня,
як під ногами
із розбитой вазы
склянчіна.

Сон

Наша ласка – як приповідка.
При кождім дотыку
земля ся трясе.
Ці в день, ці вночі
тужить по об'ятях,
поломіль із собов несе.

По цілованю выливають ся море
красных слів о ніжності, любові.
Хоче ся жыти, забути на зле,
за тот сон, ласко, дякую Тобі.

Хлопска скарга

„А я таке дівча
люблю, што
біле як гуся,
оно мене поцілує...“
потаймець² ай
вкусить.

Мовда така:
кусати, грызти,
ремінём звязати,
батіжком бити,
крічати...

Дівкам ся уже не хоче
в тихости
ціловати.

Марна снага

Слыза горяча
неєдна
впала на твої
груди.

Неростопила лед
у серцю, на душі.
Інакше вже не
буде.

Вдовіця

Вже давно не є
її осудом,
лігати, вставати
із присяжним мужем.

Бессонны ночі,
смутны дні,

вдовіця своє знає.
Ходить на гріб
до квіток вяже
споминки.
Плач вдови ніхто
не чує...

Вопрос за вшиткы дрібны

... же ці мож пережыти
жылот без ласкы?
Позвідайте ся мене,
„будь ласка“!

Спробую выпівати
в рядках
своіх фраїрів.
Кілько їх лем было?
Як на грушці конарів:
не велё, не мало.
Были надїёв...
По них лем барвінкова
зелінь зістала.
Ід жылоту без горячой,
без великой,
без іскрячой
ласкы

была ласкава.
Бо жыти ся мусить
покы свічка горить
трепотава.

Чеканя, або дорослых медітація

Катулять ся
шістьдесятка,
завершить ся
сімдесятка.

А я іщі все чекам.
Подля класіка
може і на
Годота...

Наш світ є
і краса, і
брыдота.

Чекам
на завтрашній день,
так, як каждый
день...

Чекам на выгру
в лотерії
(хоць нігда не
ставку).

Чекам лем так:
што бы было,
кідь бы ся так стало...

Все на штось
чекам.

Може на порозуміня
котрого все хыбує,
може на зазрак,
бо і тот ся діє.
А може і на ЛАСКУ,
бо і любости нігда
доста не є.

Гварьте сі што
хочете.
Чеканя є
приємна річ.
Має своє чаро,
ці є день а
ці є ніч.

Є все ліпше
як безнадій,

порожнина,
душа выжалїта,
спорохнавена.

Зато чекам,
і чекати буду,
покы свій поземський
жывот
жыти буду.

Чекам, хоць
істоты ніт.
Днеська съме ту,
а завтра?
(Хто знать як буде.)
Но моя свічка щі
горить.

Намісто дослову

В поетичній збірці Любовны періпетії авторка Квета Мороховірова Цвик, як сьте при їй читаню дозаїста збагли, опробовала „выспівати“ свій, може про когось старосвітський погляд на супутнічку людського живота – ласку. Її смутки і радости, штось, што є в нас і коло нас, мають своє особите зафарблїня, живене інтровертным натурелом авторки, до котрого ся промітають любовны очекованя, зажитки, скламаня, надії...

Ласка є іншпіратівным жрідлом про вшыткы сорты уменя, самособов, і красной літературы. Мож ї розуміти як невычерпну тему одколи світ світом стоїть. Ласка міджі мужом і женов, ласка родічів ід своїм потомкам, народу ці ід животу як такому.

Ласка має розлічны подобы. Любити мож живе і нежыве Боже сотворїня. Любити мож діда, бабу, нянька, матірь, брата, сестру, хрестнята, тюткы, стрыків, вуйків, мілого, мілу, діти, внучата, місто, валал, звірятка, красной сонечный день, доджаный день, спів, музику, людьскы чінности, вытворы...

Таксамо мож і не любити, або в менї любови робити злы skutky, уближовати. Дефініцію ласкы не знаєме, але знаєме, же є ту, скрашлює нам живот, дає віру в чоловіка, помагать в тяжкостях... Не надарьмо ся говорить, же: „Ласка і горы перенашать“.

Каждый живый твор любить по свому, ласка має свої фарбы, свої ритмы, мелодії, свої потреби, свої предствы, чутя...

І у нашой авторки є вшытко, што дала на папірь, тыж своє, віджене через її окулярі, колись, може, і „ружовы“.

Чітаючі рядок по рядку росшіфруєме в них її одношіня ід любови. Притім сі не нарокує вшытко што ся тыкать любови збагнути, описати, аналізувати, поменувати, выповісти...

Єдно українське присловя говорить: „Скільки жінок, стільки думок.“ Може бы было добрі найти паралелу і выповісти: „Кілько дівчат, жен, матерей, тілько на світі розмаїтых любовстей“. Любовстей ясно читателных, до метафор облеченых, або в тиху, ненасилно лем натякнутих, назначеных...

Її стишкы, поетичне ліризоване слово, ці вже у вязаній або вольній формі, то є лем капка в неконечности можностей, як выплавити на поверьх свої найвнуторнішы чутя, одкрыти свої найскрытішы, найінтімнішы желаня, думкы.

Авторка пробує „выспівати“, своїм способом, „высклонєвати“ слова, котры добрі знаєме: любов, ласка, любовсть, любезность, любованя, милота, милованя, краса, красота, красуня, шувна, руменець на лиці, іскра в оку, тепло на душі, електрика пулзуюча в тілі... Чітайте і вплїтайте до того недоконалого, крегкого варкоча, што роками перетрансформовав ся із білявого, через чорнявы до голубячо сивого волоса, свої барвисты машлічкы, пантликы, мышленкы, бо то вни нам дають крыла, жебы вылетіти із гнізда і намірити за своїм щастєм, за своєв ласков. Дають нам тыж силу, жебы летіти і за граніцю белавого неба, бо і „Бог є ласка“.

*Кветослава Копорова,
едіторка.*

ОБСЯГ

I. СОЛОДКЕ СПОМИНАНЯ

Верьбяна носталгія.....	6
Любость і зрада.....	7
Осудова.....	8
Бувають нелем літні ласкы.....	10
Зимушня ласка.....	11
Ласка і попіль.....	12
Як цвіт черешні.....	13
Маєва співанка.....	15
Выкраджений поклад.....	17
Любий.....	19
Плач над розоллятым молоком 1.....	21
Плач над розоллятым молоком 2.....	22
Фарєбны сны.....	23
Сляч 2010.....	24
Шкода слов.....	25
Быв такый час.....	26
Поматурітна ремінісценція.....	27
Доджано.....	29
Володя і перша ласка.....	31
Одпусткы в Гостовіцях.....	33
Крута любовь.....	34
Носталгія.....	34
Подобы любви.....	35
Протиклады.....	36

II. МІЛЫ ДРІБНОСТИ

Споминка 1.....	38
Парадоксы.....	38
Незабудкы.....	38
Мілосердна лож.....	39
Вопрос.....	39
Молитва Афродіты.....	40
Любовны сентенції.....	40
Чом?.....	41
Споминка 2.....	41
Тепло і Зима.....	42
Споминка 3.....	43
Реміза.....	44
Медітація.....	45
Заслюбенины.....	46
Великдень ласкы.....	46
З присмаком літа.....	47
Вшытко є так, як має быти.....	47

III. ЛЮБОВНЫ ПЕРІПЕТІЇ

Што є ласка.....	50
Любовны періпетії.....	51
Кідь є ласка неласкава.....	52
Сердце в павучіні.....	53
Муж і жена.....	54
Гварять ї і чудо чуд.....	54

Новодобый вітязь.....	55
Маёвы рана.....	57
Рівновага.....	58
Сновы рядкы.....	59
Бессонне спаня.....	60
... а навсе.....	60
Півночна одісея.....	61
Ніч і день.....	62
Гуселькы.....	63
Жыва вода што надій дае.....	64
Вшытко є у звіздах.....	66
Ночны монологи.....	67
Шелестіня.....	69
Аліас.....	71
Сиротьска ласка.....	71
З Божов помочов.....	72
Потіха.....	73
... ай так нелюбена.....	75
Сон.....	76
Хлопска скарга.....	76
Марна снага.....	77
Вдовіця.....	77
Вопрос за вшыткы дрібны.....	78
Чеканя, або дорослых медітація.....	79

Квета Мороховічова Цвик
Любовны періпетіі

Одповідна і языкова редакторка: ПгДр. Кветослава Копорова, ПгД.

Фронтіспіс: академічний малярь Петер Галванек

Технічний редактор, графічна управа: Мгґр. Томаш Лічак

Выдаватель: Сполук Русиньских писателів Словеньска

Реалізоване з фінанчнов підпоров Уряду влады СР – програм Култура народностных меншын 2014.

Тоту публікацію ани ей части не мож репродуковати без поволіня властника авторьских прав.

На книжку приспів творивов штіпендіов Літературный фонд СР.

Друкарня: Графотлач Пряшів, с. р. о.

Перше виданя

Наклад: 300 фалатків

Kveta Morochovičova Cvyk
Ľúbostné peripetie

Redakcia a jazyková redaktorka: PhDr. Kvetoslava Koporová, PhD.

Frontispice: akademický maliar Peter Galvánek

Technický redaktor, grafická úprava: Mgr. Tomáš Ličák

Vydavateľ: Spolok rusínских spisovateľov Slovenska

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2014.

Túto publikáciu ани jej části nie je možné reprodukovat' bez povolenia majiteľa autorských práv.

Tvorivým štípendiom на книжку prispel Literárny fond SR.

Tlačiareň: Grafotlač Prešov, s. r. o.

Prvé vydanie

Náklad: 300 ks

ISBN 978-80-89746-00-2